

"העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: ת"י אביב, רחוב גורדון 3, מ.ל. 03*232262/3/4. תאריך: 136 • מען מברקים: "עולמפרם" • העורך הראשי: אורי אבנרי • ראש המערכת: יוסף ינאי • עורכת-בית: יוסף שנון • עורכת כותב: לילית בוארון • צלמי מערכת: ציון צפריר וגילה רזון • ראש המינהלה: אברהם סיטון • מחקרת המודעות: רפי זכרונן • המו"ל: "העולם הזה" בע"מ • מודפס ב"הדפוס החדש" בע"מ, תל-אביב, רחוב בני אביגדור • הפצה, נד"ר בע"מ • גדופות צינקוגרפיה, "כספי" בע"מ.

אם כה בלתי-אנושיים, עד שכל עציר שאינו פושע קשות גיבוללם. במיטרת המאבק הזה פיוסמנו לא פעם כתבות מחרידות, ובהן האשמות קשות ביותר כלפי המיטרה.

חוששני שלא הצלחנו במאבק זה. בי שנים האחרונות חלה ירידה תלולה במוסר המיטרה, והתרבו הסימנים לכך שבתחנות רבות — אם לא בכלן — שיטת המכות הפכה עניין שבשיגרה. יש אומרים כי זוהי התוצאה הבלתי-נמנעת של פעולת המיטרה בשטחים ה-מוחזקים, הכיבוש משחית, והוא משחית במיוחד את המיטרה. מי שמתרגל ל-

קרא קרי

המיטרה התעוררה לחיים חדשים. כך זה נראה.

בעת ובעונה אחת הצטיינה המיטרה בשלוש חקירות חשובות ביותר. עוד מוקד-לאמר שהיא "נחלה שלוש הצלחות" — כי הצלחתה של חקירה מיטרתית נקבעת רק בשעה שהשופטים מרשעים את האנשים אשר המיטרה חקרה את מעשיהם. חיללה לנו להרשיע איש לפני שהשופטים עשו זאת.

אך אי-אפשר שלא לציין כי בשלוש הפרשות הגדולות — פרשת השר אהרון אבו-חצירא, פרשת הפיצוצים ביופ ופרשת הרצח הכפול של עמוס אוריון וחברו — גילתה המיטרה תושיה, דבקות-במשימה וכישרון שחסרו לה, לדעת רבים, במשך תקופה ארוכה.

מתחנו בשבועון זה ביקורת קטלנית על המיטרה בשנים האחרונות. נאלצנו ל-ציין את טיפולה הכושל בפרשה השרא-גית של חטיפת הילד אוריון ירדן, ואת חוסר-יכולתה לפענח שורה ארוכה של מיקרי-רצח.

מי שמותח ביקורת כשיש למתוח ביי-קורת, חייב גם לציין לשבח כאשר יש לציין לשבח. אנחנו עושים זאת ברצון.

לא שחיתות,

לא מכות

שבועון זה היה תמיד מעורב בענייני המיטרה. אפשר לאמר כי יחסנו אל המיטרה היה תמיד דו-ערכי, כשם ש-תפקידנו כלפי המיטרה הוא כפול: ל-דרבן אותה ולפקח עליה.

עיתון חופשי הוא כלב-השמירה של ה-דמוקרטיה. הוא חייב לפקח על המיטרה בשבע עיניים. זהו פיקוח צמוד, המתנהל במישורים שונים.

לפיקוח זה יש כמה מטרות שונות: • למנוע את הירידה של שחיתות למיטרה. חטא זה רובץ תמיד לפתח המיטרה — כל מיטרה, כי בידי המיטרה מסור שילטון עצום, הנוגע ל-חיו של כל אזרח. די בכניעה הקטנה ביותר לפיתויים, כדי לפרוץ פירצה ה-מתרחבת מעצמה בהירות.

יש מישורים מושחתות רבות בעולם — גם במדינות דמוקרטיות ואזרות. בכמה איוורים בארצות-הברית השחיתות של המיטרה היא שפידבל. יש מקומות ש-בהם מקובל, שנהג להתנפס בקלקלתו מגיש לשוטר את רשיון-הנהיגה שלו, ובתוכו שטר-סכף מקופל — הסכום קבוע ומקובל.

במיטרת פיקוח זה ניהל העולם הזה לפני 25 שנים את המערכה הגדולה ל-טיהור המיטרה, שבעיקבותיה נאלצה ה-ממשלה להחליף את כל צמרת המיטרה דאז. לא עשינו זאת, כדי להילחם ב-מיטרה, אלא מתוך דאגה כנה לשלומה. • למנוע מן המיטרה את ה-שימוש בשיטות אלימות. איננו ר-צים בארץ זו במיטרה המענה אסירים ועצירים, המכה חשודים כדי לסחוט מהם הודאה, המקיימת בבתי-המעצר שלה תנ-

בעצמה את החוק, בה בשעה שהיא דואגת לכך שמפרייהחוק יבואו על עונשם.

זה קשה? אכן, זה קשה. תפקידו של השוטר הוא כפוי-טובה. נדרש ממנו להשיג הישגים, בשעה שאין נותנים לו חופש-פעולה. אם הוא מתלהב יותר מדי ומכה חשודים, כדי לפענח פשע ולמנוע פשעים אחרים מאשימים אותו, אם אינו מצליח לפענח פשעים ולמנוע פשעים אחרים — באים אליו בטענות. לעיתים-קרובות נדמה לשוטר כי הוא זוכה בשבחים מעטים מדי ובחצי פה, בעוד שהכל מוכנים לגנותו בקול רם על כל מיקרה של סטייה והריגה מצידו.

זה נכון. אנחנו, המוהחים ביקורת רצופה על המיטרה, מודעים לכך בהחלט. אנחנו יודעים שקשה לשמור על מיטרת ה-חוקית, כאשר שומרים על החוק, אך אין ברירה — איננו יכולים לעבור בשתיקה על שום חריגה. כי בנפשנו הדבר, ובנפש המיטרה הדמוקרטית כולו.

שחיתות קטנה מובילה לשחיתות גדולה. ומיקרה אחד של מכות, מידי שוטרים המשוכנעים כי הדבר דרוש כדי להגן על הציבור, מובילה להתמוטטות מוסרית, המובילה בסופו של דבר למצב הקיים בבראזיל, שם רוצחים השוטרים כל מי שחשוד בעיניהם בביצוע פשעים פליליים.

קצין

מן החוץ

עם פיוס תפקידו של המפכ"ל חיים תבורי הגיעו מים עד נפש. כל ההחליכים השליליים במיטרה הגיעו לשיאם. שררה ההרגשה הכללית כי המיטרה היא בלתי-יעילה להחריד, שהיא אלימה ומפריה-חוק, ושחדרו לתוכה יסודות של שחיתות. השאלה היתה: איך לשנות את המצב? בשיחת-חולין בכנסת שאל אותי אחד מאישיה-המדינה לדעתי על נושא זה. האם

אני נזכר כאן בסיפור שסופר פעם על אחד המצביאים הגרמניים במלחמת-העולם הראשונה, פאול פון-הינדנבורג. הוא פיקד על הצבא שנחל את הניצחון הכביר בקרב על טאננברג נגד צבא-הצאר — אותו קרב שהונצח עליידי אלכסנדר סול-זניצין בסיפרו אוגוסט 1914.

לאחר מכן נאמר בחוגי המיקצוע כי הינדנבורג כלל לא היה אחראי לניצחון, וכי המנצח האמיתי היה אחד מפיקודיו, הנג'רל הופמן, שהיה קצין-מטה מבריק. לימים שאל עיתונאי חצוף את פון-הינדנבורג אם נכון כי אחרים, ולא הוא, נחלו את הניצחון באותו קרב. הפלד-מרשל הזקן חייך ואמר: "כן, זה נכון. אך אילו נחלנו בו מפלה, היא היתה גר-קפת על חשבוננו."

אילו נכשלה המיטרה בפיענוח הפשי-עים, היינו מצביעים על המפכ"ל החדש. לכן יהיה זה אך צורך לזקוף לזכותו גם את ההצלחות.

דרכי-ההשפעה של מפקד חדש הן רבות ומיסתוריות. הן מתבטאות באמונה שיש מי שמחזיק ברוסן, שכדאי להתאמץ. על רקע זה ראוייה להערכה גם החל-טתו של המפכ"ל להכין תוכנית חדשה, רב-שנתית. עוד מוקדם להביע דיעה על תוכנית זו, ובוודאי יעבור זמן רב עד שניתן יהיה לנתחה על סמך התוצאות — שרק הן קובעות. אך אין ספק כי מי בחינה פסיכולוגית יש חשיבות לעצם הידיעה שהנה יש תוכניות חדשות, שאנ-שים רוצים לחדש, לרענן, לשנות.

הרוג לך

שוטר!

אני מוצא לנכון לכתוב דברים אלה, כדי שיובן כי איננו מותחים ביקורת לשם תענוג. אם נפרסם מחר כתבה חריפה על הכאת אסיר, או על כישלון בפיענוח

חשוד גומרי

פיצוץ המכונית של אמנון רז

„אילו נחלנו מפלה, היתה נזקפת על חשבוננו..."

פשע, יידעו נא הנגעים בדבר כי אין בכך זילזול במיטרה או שינאה למוסד. להיפך, אנו רוצים בהצלחתו, בייעילותו, בשבוע שעבר נודמנתי לעיר-שדה ניי-דחת ויפהפיה בגרמניה. בכיכר המרכזית כתב משהו כתובת אנגלית בולטת על אחד הקירות: "הרוג לך שוטר!" איננו רוצים להרוג שוטרים. להיפך, אנחנו רוצים שיגנו עלינו ועל הציבור כולו — בצורה פעילה והוגנת.

ברוח זו נמשיך בשיטוף-הפעולה הדו-ערכי עם המיטרה: נעזור לה במילוי תפקידה, במיטרת תפקידנו, ונחשוף ל-י קויים אם יתגלו בה.

בסופו של דבר פועלות המיטרה וה-עיתונות החופשית בשתי גזרות שונות למען אותה המטרה: קיום חברה דמו-קרטית, חופשית, שומרת-חוק, שבה נש-מרות זכויותיו של כל מיעוט.

למנות מפכ"ל חדש משורות המיטרה, או להביא איש מן החוץ?

עניתי בלי היסוס כי לדעתי יש להביא אישיות בכירה מצה"ל.

לא אמרתי זאת בקלות-ידעת. ברור לי בהחלט כי השיטור הוא מיקצוע ככל מיקצוע אחר, המחייב צבירת נסיון, לימוד ושיכלול מיקצועי. יתר על כן, כל גוף מתקומם, בצדק, להצנחת מנהל מבחוק, כי הדבר מעכב את הקידום של כל אנשיו, שמסרו למוסד שנים של עמל.

איני סבור כי עצתי שלי המריעה, אך יתכן כי תרמה תרומה קטנה נוספת ל-החלטה להביא אלוף מצה"ל אל המי-טרה, ולמסור לו את כל האחריות. יש לשבח על כך את שר-הפנים, יוסף בורג. עוד מוקדם להלל ולשבח את המפכ"ל החדש, הרצל שפיר, יכול משהו לטעון כי בעצם הוא לא נגע בשלוש הפרשות האמורות, וכי כל ההצלחות — במידה שהיו — הן פרי עבודתם המסורה של הקצינים שטיפלו בהן בפועל.

יתכן, אך אין ספק כי כל הקצינים נשמו אוויר חדש והתמלאו מרץ מחודש, כאשר הרגישו כי יש יד חדשה על ההגה.

בלי משוא פנים